

Poziția publică cu privire la evenimentele din mun. Bălți, din 05.08.2012

Acțiunile organizatorilor contra-manifestanților au încurajat acțiunile agresive și mesajele xenofobe. Acțiunile poliției, în general profesioniste, încă mai necesită îmbunătățire, în special la capitolul protecției întrunirilor și comunicării cu părțile implicate. Primăria Bălți a favorizat contra-manifestanții.

Concluzii:

1. Pe 05.08.2012, de facto au avut loc: 1) manifestația declarată a unioniștilor la intersecția str. Independenței și Pușkin (14.-15.30) și marșul cu traseul modificat pe str. Pușkin spre str. Sf.Nicolae (15.35-16-00), 2) concomitent contra-manifestația contrar declarației a PSD la care, la un moment dat, au aderat PSRM, PPSD, Liga Tineretului Rus, Voievozii, 3) mitingul pașnic PCR, 4) întruniri temporare ale Voievozilor, PSRM în alte locuri anterior aderării la întrunirea PSD.

2. Judecătoria Bălți corect a reconfirmat dreptul manifestanților de a organiza întrunirea publică în baza Legii cu privire la întruniri, Constituției RM și art. 11 al Convenției Europene a Drepturilor Omului (CEDO).

3. PSD a încălcat condițiile de organizare a întrunirii declarate prin: 1) blocarea traseului desfășurării marșului unionist declarat și legal, 2) organizarea întrunirii într-un loc nedeclarat, 3) asumarea rolului de încurajare publică a altercațiilor dintre localnici și participanții la contra-manifestare împotriva manifestanților marșului unionist, 4) participarea unor reprezentanți ai PSD în altercații împotriva manifestanților marșului unionist și 5) justificarea ulterioară a altercațiilor și violențelor.

4. Primăria Bălți n-a acționat cu bună credință, a favorizat desfășurarea a contra-întrunirii PSD contrar declarației. Contrar obligațiilor, conform legii cu privire la întruniri publice, primăria Bălți a demonstrat o poziție discriminatorie și părtinitoare, încălcând legea cu privire la întruniri și Constituția RM.

5. Acțiunile poliției cu referire la blocarea contra-manifestanților pe str. Independenței (la magazinul Prometeu) au fost practic adecvate situației create. Numărul polițiștilor și comportamentul tactic au descurajat violențele, au contribuit la temperarea spiritelor și au rezistat provocărilor. Totuși, poliția nu a comunicat adecvat public și individual cu organizatorii contramanifestației. Unii contramanifestanți au încălcat dreptul la întrunirea publică prin acțiuni violente și blocarea intenționată a traseului.

6. Acțiunile poliției pînă la ora 15.35 privind str. Puskin și Independenței sunt practic adecvate situației create. Pe acest segment, în cooperare cu administrația Bălți, s-au luat măsuri de asigurare a protecției manifestanților contra grupurilor pașnice, dar și a elementelor agresive adunate pe partea cealaltă a carosabilului. Totuși, poliției i-a lipsit comunicarea publică și individuală cu organizatorii și unii contramanifestanți prin care ultimilor să li se explice că încalcă dreptul manifestanților de a desfășura întrunirea publică. Tactica de negociere cu reprezentanții manifestanților a fost una corectă.

7. Acțiunile poliției la intersecția str. Puskin și Independenței după ora 15.35, ulterior deciziei de schimbare a traseului marșului, deși tactic au fost adecvate situației, au avut câteva curențe de implementare practică. Nu a fost asigurată protecția deplină a manifestanților pe traseul modificat. Era vizibilă incoerența acțiunilor polițiștilor, parcurgerea traseului modificat s-a soldat cu multe incidente de atac violent. Cordoanele de pe ambele părți ale coloanei erau ușor

penetrabile de un număr mare de contramanifestanți care perpetuau acțiunile individuale agresive.

Recomandări:

1. Responsabilizarea primăriei Bălți pentru lipsa de acțiuni privitor la încălcarea declarației prealabile a PSD. Primăria Bălți încalcă legea cu privire la transparența procesului decizional și legea accesului la informație prin privirea publicului de a avea acces la informația pertinentă declarațiilor depuse pentru ziua de 05.08.2012.
2. Tragerea la răspundere a organizatorilor contramanifestației pentru nerespectarea propriei declarații depuse, zădărnicierea desfășurării întrunirii declarate și legale, încurajarea acțiunilor agresive contra manifestanților și pentru participarea la aceste acțiuni. Valorificarea deplină a documentărilor asupra persoanelor agresive și violente, inclusiv instigatorilor la acțiuni de zădărniciere a întrunirilor publice pașnice.
3. Consolidarea capacităților poliției și agențiilor polițienești în coordonarea efectivă a acțiunilor de asigurare a întrunirilor publice. Dezvoltarea deprinderilor de comunicare și negociere cu manifestanții și contramanifestanții.

Semnatarii: - Sergiu Ostaf, Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), - Ion Manole, Promolex, - Cornelia Cozonac, Centrul pentru Investigații Jurnalistice.

Descrierea faptelor: 1. Pe 05.07.2012, Acțiunea 2012 (manifestanții) depune declarația prealabilă cu privire la desfășurarea marșului pe data de 05.08.2012 (cu traseul: Str. Independenței 52, Aleea Clasicilor, Piața Independenței, str. Independenței, Aleea Clasicilor, orele 15.00-19.00), cu participare a circa 300 de persoane. 2. Ulterior, PSD (contramanifestanții) depune declarația prealabilă de desfășurare a întrunirii publice, și aparte prin cerere cere interzicerea desfășurării întrunirii organizată de către Acțiunea 2012. 3. Pe 03.08.2012, primăria mun. Bălți a contestat în instanța de judecată declarația prealabilă pe motivul că ar urma: posibile dezordini în masă, atitudinii negative a populației locuitoare, mesajul este unul unionist îndreptat împotriva suveranității și independenței. Aici se înscrie și cererea PSD privind interzicerea întrunirii. 4. Pe 03.08.2012, judecătoria Bălți respinge cererea Primăriei Bălți, confirmând desfășurarea întrunirii conform declarației. 5. Pe 05.08.2012, în jurul orei 10.00, contrar declarației depuse de către PSD, susținătorii lor s-au adunat în str. Independenței (Piața Alecsandri, alături de magazinul Prometeu), în număr de 200-250 persoane. Poliția a blocat înaintarea acestora pe str. Independenței spre str. Pușkin. La întrunirea dată s-au alăturat PPSM, PSRM (Iubesc Moldova), Liga Tineretului Rus, Edinnaiia Gagauzia. 6. PCRM a ținut mitingul în piața Independenței, alături la statuia de Ștefan cel Mare. Acțiunile au fost pașnice. 7. În jurul orelor 13.30 dinspre str. Puskin, Mișcarea unionistă, în număr de 200-300 persoane se îndreaptă spre punctul de pornire anunțat - str. Independenței 52, având în mâini flori, drapele, pancarte. Aceștia se opresc în scuarul între str. Independenței și Pușkin. Manifestanții scandează lozinci de unire: România! Unire!, Refuz, Rezist, Sunt Anticomunist!, Ouă Aveți, Minte Nu! Bălți, Va Iubim! Manifestanții au aruncat flori în direcția contramanifestanților. 8. Pe partea cealaltă a carosabilului treptat se adună locuitorii din Bălți și o parte din contramanifestanți din rîndurile PSDM, inclusiv o parte din cei prezenți anterior în Piața Alecsandri. Se scandează lozinci anti-unire Назисты! Бельцы! Белцы! Moldova! Trădători! În total fiind vreo 200 persoane. Contramanifestanții sunt oprți de către cordonul de poliție pe partea cealaltă a carosabilului. Contramanifestanții aruncă cu ouă, pietre, roșii și nuci în manifestanți. 9. În jurul orei 15.00, vice-primarul or. Bălți, Alexandru Usatîi propune manifestanților de a amîna marșul, organizatorii aparent resping. Un reprezentant al MAI, negociază cu organizatorii manifestației, fără rezultat. 10. În jurul orelor 15.35 manifestații se îndreaptă pe strada Puskin fiind însoțiți pe parcursul traseului de cordoane de

polițiști. Pentru a evita ciocnirile manifestații urmau să fie transportați spre Chișinău cu ajutorul autobuzelor propuse de către Direcția Trupelor de Carabinieri (DTC MAI) la intersecția străzilor Pușkin cu Sf. Nicolae.¹¹ Pe acest parcurs, contramanifestanții încercă să spargă cordonul de poliție, să rupă pancartele manifestațiilor, să-i atace verbal și fizic. Au fost explozii de petarde, aruncări de pietre din partea contramanifestanților și localnicilor. Cele mai mari violențe se întâmpla la intersecția străzilor Pușkin cu Voluntarilor și str. Pușkin cu str. Ștefan cel Mare. În cadrul acțiunilor violente un reporter Jurnal TV a fost lovită cu o piatră. La orele 16.00 manifestații pleacă spre Chișinău. ¹² La orele 18.00-19.40, reprezentanții Platformei Civice „Acțiunea 2012,, au organizat o întrunire spontană în fața MAI Chișinău.